

прав і обов'язків, встановлених і гарантованих відповідними адміністративно-правовими нормами.

Процес розбудови адміністративно-правових відносин щодо захисту прав дитини під час збройного конфлікту в державі є складним та базується на встановлених законом принципах.

Узагальнення існуючого теоретичного матеріалу, дослідження змісту чинного адміністративного законодавства України та практики його застосування щодо захисту прав дитини під час збройного конфлікту в державі, дозволяють виділити наступні принципи:

- верховенства права;
- законності;
- рівності усіх суб'єктів адміністративних правовідносин;
- демократизму;
- гуманності;
- соціального спрямування;
- рівноправності громадян та національностей;
- пропаганди серед дітей війни та насильства;

– привілейованого ставлення до вагітних жінок, жінок, які мають дітей до 7 років та дітей віком до 15 років.

– та інші.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи вищевказане, можемо зазначити, що автором статті зроблено спробу дослідити основні теоретичні засади збройних конфліктів, та на основі їх узагальнення запропоновано визначення поняття адміністративних правовідносин щодо захисту прав дитини під час збройних конфліктів у державі, систему суспільних відносин, що склалися між органами державної влади та суб'єктами внутрішньодержавного чи міжнародного збройного конфлікту, які взаємопов'язані й взаємодіють шляхом здійснення суб'єктивних прав і обов'язків, встановлених і гарантованих відповідними адміністративно-правовими нормами.

Розглянуто зміст адміністративних правовідносин в теорії Адміністративного права України, на основі яких сформовано основні принципи розбудови адміністративних правовідносин щодо захисту прав дитини під час збройних конфліктів у державі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Базов В.П. Воєнні злочини : Навч. посібник. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 336 с.
2. Виступ М.В. Герасимчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.danylenko.org/publ/konvencija_pro_prava_ditini_ta_uchast_nepovnoletnix_u_zbrojnih_konfliktakh/4-1-0-83/
3. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/>
4. Конвенція ООН про права дитини. – К. : ТМ ПрінтІксПрес, 1999. – 23 с.
5. Батырь В.А. Международное гуманитарное право : Учебник для вузов. – М. : ЗАО Юстицинформ, 2006. – 336 с.
6. Женевские конвенции от 12 августа 1949 года и Дополнительные протоколы к ним. – 2-е изд., испр. – М. : Международный Комитет Красного Креста, 2001. – 344 с.
7. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.
8. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uristinfo.net/adminpravo/155-vb-averjanov-administrativne-pravo-ukrayini/3819-glava-10-administrativno-pravovi-vidnosini.html?start=4>.

УДК 349.6

ПОВНОВАЖЕННЯ ТА КОМПЕТЕНЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

THE POWERS AND JURISDICTION OF THE CENTRAL AUTHORITIES IN THE FIELD OF FOREST RESOURCES OF UKRAINE

Матчук С.В.,

*здобувач кафедри адміністративного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ*

В даній науковій статті розкрито сутність повноважень та компетенції центральних органів виконавчої влади в сфері охорони лісових ресурсів України, а саме: Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Державне агентство лісових ресурсів України, Державне агентство екологічних інвестицій України, Державне агентство земельних ресурсів України, Державна екологічна інспекція України.

Ключові слова: повноваження, публічна адміністрація, компетенція, центральні органи виконавчої влади, лісові ресурси.

В данной научной статье раскрыта сущность полномочий и компетенции центральных органов исполнительной власти в сфере охраны лесных ресурсов Украины, а именно: Министерство аграрной политики и продовольствия Украины, Министерство экологии и природных ресурсов Украины, Государственное агентство лесных ресурсов Украины, Государственное агентство экологических инвестиций Украины, Государственное агентство земельных ресурсов Украины, Государственная экологическая инспекция Украины.

Ключевые слова: полномочия, публичная администрация, компетенция, центральные органы исполнительной власти, лесные ресурсы.

In this article the essence of scientific authority and competence of central authorities in the field of forest resources of Ukraine, namely the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine, State Agency for Forest Resources of Ukraine, the State Environmental Investment Agency of Ukraine, State agency for Land resources of Ukraine, the State environmental Inspection of Ukraine.

Key words: authority, public administration, competence, central authorities, forest resources.

Постановка проблеми. Природні ресурси України є власністю Українського народу. Від імені українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування у межах, визначених Конституцією України, цим та іншими законами України. Громадяни України мають право користуватися природними ресурсами України відповідно до цього та інших законів.

Основним завданням публічного адміністрування в сфері охорони лісових ресурсів є забезпечення ефективної охорони, належного захисту, раціонального використання та відтворення лісів. Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин здійснюється шляхом формування та визначення основних напрямів державної політики у сфері лісових відносин; визначення законом повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; установлення відповідно до закону порядку і правил у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів; здійснення державного контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Метою статті є розкриття повноважень та компетенції центральних органів виконавчої влади в сфері лісових ресурсів.

Стан дослідження. Особливе значення в дослідженні питань лісу, лісових ресурсів, охорони лісових ресурсів та структурі лісового природного комплексу відіграли наукові праці таких науковців сфери лісового господарства: В. Д. Бондаренка, Л. Й. Гайдарова, С. А. Генсірука, З. Ю. Герушинського, Н. П. Жижина, Н. Н. Зеленського, В. О. Кучерявого, Г. Т. Криницького, В. В. Лавного, М. М. Літвінчука, С. І. Миклуша, Л. М. Петрова, Л. М. Пелиньо, В. П. Рябчука, С. М. Стойко та ін.

Виклад основного матеріалу. Особливу роль як суб'єкту адміністративно-правової охорони лісових ресурсів відведена *Міністерству екології та природних ресурсів України* – головному органу в системі центральних органів виконавчої влади у формуванні і забезпеченні реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та у межах своєї компетенції біологічної, генетичної та радіаційної безпеки, поводження з відходами, у тому числі радіоактивними, пестицидами і агрохімікатами, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, радіаційного захисту, раціонального використання, відтворення й охорони природних ресурсів [1].

Основними завданнями Мінприроди України є реалізація державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки, раціонального використання, відтворення й охорони природних ресурсів, відтворення та охорони земель, збереження, відтворення й невиснаж-

ливого використання біо- та ландшафтного різноманіття, формування, збереження та використання екологічної мережі, організації, охорони та використання природно-заповідного фонду, охорони атмосферного повітря, збереження озонового шару.

Мінприроди України відповідно до покладених на нього завдань у сфері раціонального використання, відтворення і охорони лісових ресурсів: затверджує розрахункові лісосіки заготівлі деревини у порядку рубок головного користування, погоджує матеріали лісовпорядкування; здійснення державного контролю за додержанням правил у сфері лісокористування, мисливського впорядкування та режимів рибогосподарської експлуатації.

Наступним суб'єктом центрального рівня публічного управління охорони лісових ресурсів є *Міністерство аграрної політики та продовольства України*, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [2].

Міністерство аграрної політики та продовольства України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань формування та забезпечення реалізації державної політики лісового та мисливського господарства.

Міністерство аграрної політики та продовольства України відповідно до покладених на нього завдань здійснює нормативно-правове забезпечення у сфері лісового господарства, зокрема:

- 1) затверджує правила пожежної безпеки в лісах України;
- 2) затверджує перелік протипожежних та інших заходів у сфері лісового господарства, вимоги до складання планів цих заходів, положення про лісові пожежні станції;
- 3) затверджує положення про організацію і проведення аукціонів із продажу неопрацьованої деревини;
- 4) затверджує порядок ведення державного лісового кадастру й первинного обліку лісів;
- 5) затверджує порядок ведення системи лісовпорядження;
- 6) затверджує порядок відведення й таксації лісосік у лісах;
- 7) затверджує порядок заготовки живиці у хвойних насадженнях та ін.

Беручи до уваги важливість ролі даного міністерства в сфері лісового господарства України, варто зазначити, що в самій структурі даного органу відсутній будь-який підрозділ, який би вирішував питання лісового господарства. Так, організаційна структура даного органу складається з наступних структурних підрозділів: Управління патронатної служби Міністра; Департамент правової та законопроектної роботи; Управління внутрішнього аудиту; Управління комунікацій із засобами масової інформації, зв'язків з громадськістю та інформатизації; Сектор запобігання і протидії корупції; Департамент економічного розвитку аграрного ринку; Департамент фінансово-кредитної політики та бухгалтерського обліку; Департамент зовнішньоекономічних зв'язків; Депар-

тамент землеробства; Департамент тваринництва; Департамент продовольства; Департамент інженерно-технічного забезпечення та сільськогосподарського машинобудування; Управління державного майна; Департамент роботи з персоналом; Департамент контролю апарату; Департамент науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій; Оперативно-режимне управління; Відділ публічної інформації, взаємодії з Кабінетом Міністрів України та розгляду звернень громадян; Сектор охорони праці та пожежної безпеки.

При цьому в структурі визначено, що Міністерство координує діяльність безпосередньо Державного агентства лісового господарства України, хоча зі структури зазначеного органу незрозуміло, яким чином та який структурний підрозділ відповідає за таку координацію. Саме тому вбачається необхідним створення в структурі Міністерства аграрної політики та продовольства України структурного підрозділу, діяльність якого була б спрямована на співпрацю, координацію діяльності Державного агентства лісового господарства України, а також діяльність, пов'язану із забезпеченням раціонального використання, відтворення, охорони та захисту лісових ресурсів.

Державне агентство лісових ресурсів України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства [3].

Основними завданнями Державного агентства лісових ресурсів України є: 1) внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства; 2) реалізація державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Разом з тим, з'ясувавши зміст повноважень Державного агентства лісових ресурсів України, можемо сказати, що в залежності від цілей їх можна класифікувати наступним чином на: 1) нормотворчі (наприклад, узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів); 2) управлінські (здійснює державне управління в галузі ведення лісового і мисливського господарства); 3) організаційні (організовує ведення лісовпорядкування та мисливського впорядкування; приймає рішення про віднесення лісів до відповідної категорії; забезпечує виконання функцій державної лісової охорони, координує діяльність лісової охорони всіх постійних лісокористувачів і власників лісів); 4) контрольно-наглядові (веде державний лісовий кадастр та облік лісів); 5) атестаційні (здійснює в межах своєї компетенції атестацію суб'єктів насінництва та розсадництва на надання права виробництва та реалізації оригінального й елітного насіння; розробляє та подає на затвердження нормативи витрат на здійснення заходів щодо ведення лісового

та мисливського господарства, охорони і захисту лісів; 6) дозвільно-реєстраційні (організовує видачу в установленому порядку спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів); 7) деліктні (забезпечує здійснення наземно-авіаційної охорони лісів від пожеж, незаконних рубок та інших лісопорушень); 8) науково-дослідні (забезпечує впровадження досягнень науки і техніки, а також нових технологій і передового досвіду); 9) інформаційні (забезпечує оприлюднення інформації про діяльність Державного агентства лісового господарства України).

Наступним суб'єктом публічного адміністрування сфери охорони лісових ресурсів є **Державне агентство екологічних інвестицій України** [4]. Розкривши зміст повноважень даного органу в сфері охорони лісових ресурсів, можемо сказати, що здебільшого повноваження Державного агентства екологічних інвестицій України в сфері охорони лісових ресурсів носять нормотворчий характер. Так, до повноважень Агентства в досліджуваній сфері належать наступні: 1) забезпечення взаємодії Держкоінвестагентства України із визначеним Міністром структурним підрозділом Міністерства екології та природних ресурсів України; 2) забезпечення дотримання встановленого Міністром порядку обміну інформацією між Міністерством екології та природних ресурсів України та Держкоінвестагентством України та вчасність її подання.

Державне агентство земельних ресурсів України є центральним органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів та топографо-геодезичної і картографічної діяльності, робота якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері земельних відносин та топографо-геодезичної і картографічної діяльності [5].

Повноваження Державного агентства земельних ресурсів України в сфері охорони лісових ресурсів досить вузькі та полягають у внесенні до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.

Державна екологічна інспекція України [6] є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів України. Держкоінспекція України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для забезпечення реалізації державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Основними завданнями Держкоінспекції України є: 1) внесення Міністрові пропозицій щодо формування державної політики зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціо-

нального використання, відтворення й охорони природних ресурсів; 2) реалізація державної політики зі здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів; 3) додержанням режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду за екологічною та радіаційною безпекою під час імпорту, експорту та транзиту вантажів і транспортних засобів.

Держекоінспекція України відповідно до покладених завдань в сфері охорони лісових ресурсів здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями

та особами без громадянства, а також юридичними особами-нерезидентами вимог законодавства про охорону, захист, використання та відтворення лісів.

Висновки. Таким чином, вважаємо, що система суб'єктів адміністративно-правової охорони лісових ресурсів – це сукупність державних та недержавних організаційно-структурних утворень, які виконують владно-розпорядчі та організаційні функції та на законних підставах здійснюють свою діяльність в сфері лісового господарства з метою забезпечення задоволення публічних інтересів щодо раціонального використання, відновлення, охорони та захисту лісових ресурсів.

Водночас публічне адміністрування в сфері адміністративно-правової охорони лісових ресурсів пропонуємо розглядати як цілеспрямовану організуючу діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що реалізується за допомогою специфічних, притаманних лише їй, організаційно-правових методів, які держава застосовує у сфері адміністративно-правової охорони лісових ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України : Затв. Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 452/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/452/2011/print1399212573962738>.
2. Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України : Затв. Указом Президента України від 23 квітня 2011 року № 500/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/13486.html>.
3. Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : Затв. Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 458/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=110632&cat_id=79022.
4. Положення про Державне агентство екологічних інвестицій України : Затв. Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 455/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/455/2011>.
5. Положення про Державне агентство земельних ресурсів України : Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2011 року № 445 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/445/2011>.
6. Положення про Державну екологічну інспекцію України : затв. Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 454/2011 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/454/2011>.

УДК 342.9

СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ)

SUBJECTS OF GOVERNMENT (ADMINISTRATIVE-LEGAL ASPECT)

Орлова В.О.,

*кандидат юридичних наук,
викладач кафедри соціології, філософії та права
Одеської національної академії харчових технологій*

В статті аналізуються сучасні підходи до визначення суб'єктів державного управління. Зазначається взаємозв'язок визначення суб'єктів державного управління з уточненням предмету адміністративно-правового регулювання та кола суб'єктів адміністративного права. Аргументується необхідність зарахування до суб'єктів державного управління адміністрації державних підприємств та установ.

Ключові слова: державне управління, суб'єкти державного управління, адміністрації державних підприємств, органи виконавчої влади, органи публічної адміністрації.

В статье анализируются современные подходы к определению субъектов государственного управления. Отмечается взаимосвязь определения субъектов государственного управления с уточнением предмета административно-правового регулирования и круга субъектов административного права. Аргументируется необходимость отнесения к субъектам государственного управления администраций государственных предприятий и учреждений.

Ключевые слова: государственное управление, субъекты государственного управления, администрации государственных предприятий, органы исполнительной власти, органы публичной администрации.